

AD DE JONG (53)

WOONPLAATS: BERGAMBACHT (Z.-H.)

BEDRIJF: SWIFTERFOKKERIJ MET
150 OOIEN, ZES ZOOGKOEIEN

BAAN: 32 UUR PER WEEK WERKZAAM
OP GROOT MELKVEEBEDRIJF

Prima afzet door goede fokkerij

Bijna alle oilammeren verkoopt hij voor de fokkerij. Ook de afzet van de rammen heeft hij prima voor elkaar. Zeker met de goede prijzen van de afgelopen twee jaar is de schapenhouderij van Ad de Jong rendabel. Maar eigenlijk is dat al jaren zo.

Swifters heeft hij. Hij fokt ze. Nooit deed hij een ram van een ander ras bij zijn ooiën. "Mijn bedrijf heet niet voor niets de Swifterhoeve", zegt Ad de Jong met een glimlach. Hij houdt in het Zuid-Hollandse Bergambacht al heel wat jaren 150 zuivere Swifters. Het ras is in trek. De laatste jaren is er weer veel vraag naar goede zwoegervrije ooiën van dit ras, zeker naar grote koppels. De Jong: "Omdat het een goed gebruiksschaap is, dat vlot drie lammeren groot kan brengen en waaraan je als vleeslamproducent in mijn ogen het meest kunt verdienen." Nog voor de lammertijd in maart begint, heeft De Jong de meeste bestellingen voor fokooitjes al binnen. Dat is eigenlijk formidabel. Hij koestert zijn vaste klanten. "Als ze tevreden zijn, fok je wat de markt vraagt."

PARTTIME BOER

Het fokken zit hem in het bloed. Fulltime boer is hij echter nooit geworden. Voor varkens, de sector waarin hij na school een baan vond, is een mestquotum nodig. Voor melkvee een melkquotum. Beide takken waren moeilijk haalbaar op het bedrijf waar zijn ouders nog lang op kleine schaal koeien molken. De Jong had inmiddels een betaalde baan: eerst bij een varkensfokkerij, later op een melkveebedrijf. Hij besloot die baan van 32 uur te behouden en startte

in 1987 met Swifters thuis. Eerst een koppeltje van zeven ooiën, nu houdt hij er 150.

"Ik zag het verhaal van de Swifter met een zitten. Anderen verdienen aan de fokkerij. Wat zij kunnen, kan ik ook. Fokken wilde ik graag en de handelsgeest heb ik ontwikkeld op de bedrijven waar ik werkte."

COMBINATIE MET VERKOOP RUWVOER

Met 32 hectare grasland hebben de schapen flink de ruimte. De Jong: "De Swifter heeft dat nodig. Het is een snelgroeiend schaap, maar dan moet je de dieren wel vaak omweiden. Mijn schapen vreten niet graag te stengelig gras, dan groeien

ze niet meer. De enige manier is dus veel maaien, zodat ik vaak kan omweiden. En als ik veel maai, kan ik ook veel ruwvoer verkopen. Er is een markt voor hooibaaltjes. Ik verkoop er elk jaar 8500, veel aan paardenhouders."

Zijn bedrijf draait dus op de combinatie ruwvoerverkoop en schapenfokkerij. Het eerste versterkt het tweede en ze zijn beide winstgevend. Als zijn twee zonen zijn afgestudeerd, zou De Jong zijn betaalde werk kunnen opgeven en fulltime boer kunnen worden met zijn schapen en hooipakjes. "Ik denk dat het bedrijf voldoende rendabel kan zijn." Op een papertje staat hoeveel zijn omzet uit de schapenhouderij afgelopen jaar was: 2,6 >>

Cijfers 2011

PRODUCTIE

Gemiddelde bezetting:	150 ooiën inclusief circa 30 enters
Levend geboren lammeren per ooi:	2,81
Grootgebrachte lammeren per ooi:	2,63
Guste ooiën:	maximaal 2-3
Aantal afgeleverde lammeren:	390

AFZET

Oilammeren voor de fokkerij:	165 à € 110-130
Oilammeren voor vervanging:	30
Ramlammeren voor offerfeest:	100 à € 140
Rest ramlammeren voor slacht:	65 à € 110-130
Ramlammeren voor de fokkerij:	30 à € 140-175
Uitstootooiën:	110

Ad de Jong voert zijn Swifterooiën op stal kuilgras.

reportage

Drachtige ooiën in de nieuwste stal. De ongeschoren ooiën zijn net een dag binnen en moeten nog worden geschoren.

lammeren per ooi en een gemiddelde prijs van 120 euro. In totaal 46.800 euro. Daarin zitten ook de pakweg dertig ooitjes die hij voor zichzelf aanhield. Hij waagt zich niet aan een kostencalculatie voor de schapen. "Ik heb een grote trekker, vooral voor het maaien, schudden en balen rijden. Maar die gebruik ik ook voor de schapen. De drie stallen betaalde ik met gespaard geld."

VOLDOENDE BESPIERD

Hoe dan ook: De Jong denkt met zijn Swifterfokkerij winst te maken. De Swifter van nu noemt hij kwalitatief voldoende. Alleen beenwerk en uiers zouden beter kunnen. "De klauwen zijn niet zo hard en droog. En de uier krijgt het altijd zwaar te verduren, dus die is

'Als ik rammen koop, let ik op formaat, bil en rug'

niet gauw goed genoeg. Maar wat wil je? Mijn ooiën brengen drielingen groot." Gemiddeld zit hij dus op 2,6 grootgebrachte lammeren per ooi. Hoger hoeft niet. En in tegenstelling tot veel collega-Swifterfokkers vindt De Jong zijn schapen bespied genoeg. Hij selecteert daarom niet bewust op het zogeheten myomax-gen. Dat is een gen voor extra bespierung, dat Swifterfokkers de laatste jaren maar al te graag in hun schapen halen. De Jong niet: "De Swifter is een productieschaap en geen Texelaar. Gelukkig is de keuze binnen ons stamboek vrij. Ik fok er niet op. Zit het erin, dan is dat zo. Als ik rammen koop, let ik vooral op een goed formaat, een goede bil en een rechte rug. Voor de benen moeten ze 86, 87 punten hebben en voor de bespierung 82 tot 84. De vruchtbaarheidsindex moet 150 tot 180 zijn. Daaronder ga ik niet zitten."

VRAAG ZAT

Zijn fokbedrijf produceert 390 lammeren per jaar. Dat zijn gemiddeld 195 rammen

en 195 ooiën. Naar de ooitjes is vraag zat: de vaste klanten, maar ook mensen die zomaar een paar willen. Verder exporteert De Jong regelmatig. "Twee jaar geleden zijn er 139 naar Polen gegaan. Die man belde laatst: hij wilde eigenlijk alle ooitjes van dit jaar hebben, maar durft niet vanwege het Schmallenbergvirus." De Jong rekent 110 tot 130 euro voor fok-ooitjes.

Van de 195 rammen gaan er elk jaar een stuk of 25 weg voor de fokkerij. De rest

is voor de slacht. Ongeveer honderd gaan weg met het islamitisch offerfeest, ze deden afgelopen jaar 140 euro per stuk. De rest gaat naar individuele klanten, vooral Marokkanen. "Die mensen komen hier al jaren." Voor hen heeft De Jong afspraken met een slachterij: hij levert de rammen, 22 euro slachtkosten zijn voor de slachterij, en zijn opbrengst is tussen 100 en 130 euro. Niet slecht voor wat in feite een bijproduct van een fokbedrijf is. <<

Een mooi ontwikkelde jonge Swifter-ooi zoals De Jong die graag ziet.

Koppel jonge ooiën. Er lopen ook enkele oudere ooiën tussen. Dat doet De Jong om ervoor te zorgen dat de jongere dieren eerder weerstand opbouwen tegen smetstoffen die oudere schapen al hebben.